

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . . . 3 frt — kr.
 Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
VIDEKRE POSTÁN KÜLDVE:
 Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr.
 Félévre . . . . . 3 frt 30 kr.
 Negyed évre . . . . . 1 frt 65 kr.
Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . . . 20 trt.
 Fél oldal . . . . . 10 trt.
 Negyed oldal . . . . . 5 trt.
 Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kintostári illeték fizetendő.
 Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny” VII. évfolyama után és helyett
kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kör, Virág-utca 337.
 Hsz., hova a költségre szánt levelek, és előfizetések intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyilttér” sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. **Egyes szám ára 15 kr.**
 Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható

A legújabb skandalum.

Lapunk múlt számában röviden megemlékeztünk Osztrogonacz Misa városi képviselőnek f. hó 12-én a város főterén viselt botrányos dolgairól. Lapunk tudósítója még a következő részletekről értesít: Osztrogonacz Misa f. hó 12-én d. u. 1/6 órakor a piacon a városháza előtt szánkájával egy 13 éves iparos tanoncot elütött, kinek nyakát szeli a szánkó talpa, ha a közönség közül többen ezt meg nem akadályozzák. Az elgázolt szerencsétlen orrán, száján és fülén jött a vér s a garázdálkodó városi képviselő s vele levő társai az elgázoltat ily állapotban szánkójukra téve ezzel a piacon fel és le hajtottak. Mindezt 4—5 városi konstáblér és pandur összetett kezekkel nézte. Egyiknek sem jutott eszébe hivatalos kötelességét gyakorolni s a garázdala városi képviselőt letartóztatni. Többen e hallatlan botrányt megsokallva felszólították az ott ácsorgó „valódi mihasznákat” követelték Osztrogonacz letartóztatását. A felszólítás persze eredménytelen volt Osztrogonacz garázdálkodott továbbra is, sőt Czrenkovits Mityás városi konstáblér nyíltan kijelentette, hogy letartóztatni és bekísérteni Osztrogonaczot nem fogja, mert ez városi képviselő s akkor holnap a polgármester őt fogja becsukni s elcsapni. Osztrogonacz tovább is háborítlanul garázdálkodhatott tehát A főtérrel a városi erdő felé hajtván, Szántai Lajos háza előtt ismét egy 8—9 éves gyermeket elgázolt, kinek orrán, száján jött a vér.
 Ez a száraz tényállás.

T Á R C Z A.

A buza-üszög.

(Természettudományi értekezés.)

Az észnek bizonyára egyik legkiválóbb hivatása azon akadályokat, melyek az ember jólétének útjába állanak, amennyiben csak lehet, megszüntetni vagy eltávolítani.

De a tudomány manapig korántsem jutott el még azon álláspontig, melyről, ha az állandó közbajokon nem segíthet, legalább azokat volna képes eléggé megvilágítani és fékezni, melyek az ember munkáját koronként gyümölcsetől megfosztják.

E százados bajok majdnem első sorába tartozik a buzatermelést már-már évenként kisebb-nagyobb mérvben megkárosító buzaüszög is, bár tagadhatatlan, hogy ez is azon kérdések egyike, melyekkel a tudomány ekkor még csak igen keveset s korántsem elég behatóan foglalkozott.

A buzaüszögöt észlelők és megfigyelők a múlt évben a Duna és Tisza folyók közt itt-ott tapasztalták terjedtebbnek, országsszerte azonban nem tett látószólagos károkat; az ez évi tapasztalatok szerint ismét a buzaüszög tömörültebb száraitban mutatkozó némi zöldeskés színű jelenségekből a „magyar természetvizsgálók” azt következtetik, hogy 1886—1887-dik évben nagyobb ter-

A főkapitány pedig nem tartotta érdemesnek az eljárást Osztrogonacz ellen megindítani. A garázdala képviselő tehát büntetlen marad. Hát annyira megyünk a mai hatóság alatt a botrányokban, hogy egy a pártukhoz tartozó városi képviselők minden bántalom nélkül védtelen gyereket kényük kedvük szerint gázolathatnak el s veszélyeztetik életüket azon czíven, hogy városi képviselők.

Hát odáig jutunk, hogy egy constabler nyilvánosan, száz meg száz ember jelenlétében kijelenti, miszerint a városi képviselőt letartóztatni nem szabad, mert a polgármester akkor őt másnap lecsukhatja és elcsapja? Ily ázsiai állapotok csakis Szabadkán Mamuzsits polgármestersége alatt lehetnek. Elhívhatták volna az ott tétlenül ácsorgó „mihasznákat” Mamuzsits polgármestert a garázdálkodás színterére, legalább egyrészt gyönyörködhetett volna Osztrogonacz garázdálkodásában, másrészt pedig tudomást szerezhetett volna a nagyközönség hangulatáról, hogy ez miképp gondolkozik a gyerekhatóság működéséről. Nem éppen hízelgő czimeket hallott volna önmagáról sem. De hát mit várjunk az alantós közegektől, mikor a polgármester maga is tudatlan bunyevác városi képviselők befolyásolása alatt áll? Szomorú de igaz, hogy nem emancipálhatja magát!

Igazságszolgáltatás és miniszteri bőkezűség.

Jelige: ismét Szabadka.

Becses lapjuk „Sérelmek” című rovatában oly sok visszaélést olvastam

jedelemben s valószínűleg károkat is okozva fog mutatkozni.

Magyarország országos kiállításának alkalmával összehívott európai nemzetközi congressus egyes tagjai előtt ugyan ezen eszméismertétté lett azért, hogy az üszög kérdés megvitatása is napirendre tűzessék és ez ügyben minden kínálkozó gondolat megvitatását eirendeljük, mert az egész délkelet ugyszólván minden hatodik évtére tetemes pusztításokat okozó üszög-tenyeszet esik.

Jónak véljük tehát a bekövetkező bajt idejekorán előzőleg a buzaüszög mivolta iránt eddig nyilvánult nézeteket egy újjal szaporítani, mely is ezen korcsterményt más oldalról vizsgálva, talán már azért is valamivel nagyobb világságot van hivatva vetni annak homályaira, mivelhogy a természetnek rendes, nem pedig kivételes menetét követve, számításai s következtetései is szélesebb alapokon nyugszanak.

Maig ugyanis valamennyi nézet azon feltevéstől indult ki, hogy az üszög valamely gombanemű növény, mely vagy megméltelyezés utján a virágzás idején, vagy pedig lerakódás által teszi tönkre a buzakalászt.

A baj okát tehát nem a plánta rendes életfolyamában, hanem valamely rendkívüli eseményben keresik. De, hogy mindezen nézet téves, az üszögkérdest soha meg nem oldandja, többnemű nyílt tény által igazolhatik.

Észlelhető ugyanis, hogy az üszögpor a buzánál épúgy mint a tengercinél

már s olvasok, hogy szinte fáj elgondolni, hogy mindez itt édes hazánkban megtörténhetik. Rendesen az egyes embereknek rójják fel a hibát s sok esetben ez a tényeknek meg is felel, de még több esetben a rendszer az, ami a sok vizzásságot, hibát és bünt előidézi.

Hát nem mondom én, hogy nincs sok oly hivatalnok, a ki minden egyéb-re alkalmas volna, mint épp a hivatalnokoskodásra. De mit mondjunk akkor, ha oly egyének, a kik át vannak hatva kötelességérzetüktől, ép a miniszterium részéről oly mostoha elbánásban részesülnek, hogy a legjobb akarat mellett sem képesek törvénykezésünkre dicsőséget hozni.

Elmondom, hogy mi történt itt Szabadkán. A múlt évben Berczelly Jenő, mint teljhatalmu miniszteri biztos konstátálta, hogy a szabadkai kir. járásbírósnál kevés a kezelő személyzet; miért is már itt tartozkodása alatt elrendelte, hogy még három díjnek alkalmazzassék, a kiknek egy forint napi díjt helyezett kiállításba.

Ment is a dolog. Milassin Jabab járá bírán az éjjelt nappallá tette. Dolgozott. fáradozott, csak hogy a csütörtököt mondani akaró igazságszolgálat szeptemberes utra tereje. Az albiráknak derekas közreműködése mellett már is azon szerencsés helyzetben van a szabadkai közönség, hogy a járásbírósnál a törvényben előírt határidőre kap tárgyalási terminust.

De az ember tervez, isten végez. A miniszterium megszokhatta, hogy ne érkezzenek fel Szabadkáról folytonos panaszok és oly ukaszt bocsátott ki, mely szerint az irodai általány 7000 forinttal redukálendő. Eme összeg meg takarítása a legfontosabb számítás szerint csak az esetben érhető el, ha a díj-nokok fizetése 50 krajczárra leszállítatik.

Hogy aztán honnan veszi a törvény-széki elnök és a járásbíró 50 krajczárért alkalmas egyéneket, arról természet-

sen hallgat a krónika. De „röndnek muszáj lönni.” És most következnek az ami ci risum teneatis! Ezentul 50 kr. lesz a fizetés, de a hivatalos órák egy órával meghosszabbíthatni rendeltetnek az igazságszolgálati miniszterium által.

Vizet prédikálni és bort inni nem valami nagyon szép dolog. Szegény embereknek egy forintot igérni és 50 krajczárt fizetni oly eljárás, mely az ország méltóságának nem felel meg. Hogy az eredmény a jogkereső közönségre csak hátrányos lehet, az nyilvánvaló. Hisz ötven krajczár mellett alig vállalkozik ember oly lélekölő munkára, hogy egész napon át purizáljon; de ha mégis arra kényszerítve van, kedvvel azt nem teheti. A kedv nélküli munkának azonban senki sem szokta hasznát venni. Nincs abban köszönet.

Legfeljebb kapunk majd oly egyéneket, a kik irni akarnak tanulni, hogy aztán másutt boldogulhassanak. Eddigéig is elég baj volt, míg díjnokaink a hivatalos teendőkre begyakoroltattak, ezentul már kisdobdóvó lehet az iroda.

Kérdem továbbá, kire háramlik az ily krajczáros gazdálkodásból — hogy ne mondjam fukarkodásból — haszon? az államra semmi esetre sem; mert ha nincs munkaerő, mely a pereket feldolgozza, nincs bélyegjövődélem sem. A közönségre éppen nem; mit ér neki, ha a bíró el is intézi beadványát, ha az irodában sártengerbe jut, a honnan emberfia ki nem húzhatja.

Én csak azon csodálkozom, hogy az illető körök nem félnek, miszerint Themis istenasszony megsokalva a dolgot, szeméiről a köteleket feloldja és majd oly villámokat szór, mely krajczáros sparszisztémájukat agyon sújtják.

Nézzük azonban, hogy helyen való-e az igazságszolgálati miniszterium részéről alkalmazott ugynevezett „takarékoság”.

Az 1885-ik év az előbbi évekhez képest 2404 polgári perrel és 434 fenytő ügygyel szaporodott járásbírósnál; továbbá 1674 számanyi emelkedés mutatkozik a vidéki kézbesítendő ügy-

ság tehát, hogy az üszögpor általában nem valamely hordalékos anyag, mely más tájból s más növényről ered, hanem magának a buzanövénynek valamelyes korcsterménye. Álljon itt egy példa: A hetvenes évek elején Pestmegye szt.-tamási pusztáján Szőke István bérletén üszögös buza termett, ez okból Fejérmegyében lakó öcsésztől üszögment vetőmagot hozott szt.-tamási bérletébe; kun-szt-miklósi büsztori birtokán pedig a szt.-tamási üszögös buzát vetette be: és ime az üszögmentes vetőmag teljesen üszögös buzát termett, az üszögös vetőmag pedig tiszta üszögmentes adott.

Virágpori metelyezés sem okozhat üszögöt, miután ugy a levelek valamint az alig kibujt kalászok kékes-zöld színe már jóval a virágzás előtt is hirdetik a jövő üszögöt. Különben is a virágporok elegyedése ugyis csak a növény fáját, de nem a nemét levén képes megváltoztatni.

Szintoly téves azok véleménye is, kik az üszögport valamely életképes sejtekből vagy egyes spórákból álló élődi növénynek lenni hiszik; mert a miként az üszög maga csírázás képtelen és soha semmiféleképen tovább nem fejlődik, ugy a vele érintkezésbe jutott buzaszemek csírázását s kifejlését sem akadályozza; hanem egyszerűen annak felületéről lemosatva, vagy ledörzsöltetve a köztapasztalás bizonyossága szerint üszögös buza mag épén olyan tiszta termett adhat, mint az üszögpormentes. Maga a buzanövény által pedig már csak azért

Mind e tény újra nyílt egy bizony-

daraboknál. Ugyancsak 1275 számszámnyi növekedés állott bé a leszámlaló ügyiratokban. Az ily nagy mennyiségű számporulat megfontolandó jelenség a mi járásbíróházunknál, mivel az ezelőtti években is oly nagy ügyforgalmu volt, mint kevés járásbíróház.

Veniam damus, petimusque vicissim. Ott, a hol a személyekben van a hiba nyíltan megmondjuk; de ha a rendszer öli a törvénykezést, ne vádaskodjunk egyes buzgó hivatalnokok ellen.

A szabadkai ügyvédi kar annak idejében nyíltan megmondta Berczelly Jenő volt kormánybiztosnak: miben rejlik a baj; hiszem, hogy nem fog visszariadni az igazságügyminiszteriumhoz is felterjesztést tenni, hogy krajczáros gazdálkodásával ne okozzon az államnak sok ezerre menő kárt, s hogy a jogkereső közönségtől ne vonja meg a lehetőséget, miszerint igaz jogait gyorsan érvényesíthesse.

Vagy tán azt várja az igazságügyminiszterium, hogy Szabadkán az is történnék, amit Milutinovics kuriai bíró — a mint mondják — megtett a bajai törvényszéknél volt elnökösödése alatt, hogy t. i. fellelgrafált, ha nem kap fűtésre való fát, hát ő kénytelen lesz törvényszünetet tartani.

Ugy látom, Szentgyörgyi sem hozta meg a várva várt rendszerváltoztatást.

(Megjelent a múlt heti „Jogban.” Szerk.)

Buchwald Lázár.

Gyászrovat.

Városunk egyik nagyreményekre jogosított fiát ragadta el közölünk a halál. Szekenderovits Márton a szegedi m. kir. kerületi börtön egyik kiváló tisztviselője hunyt el f. hó 18-án Szabadkán, hová gondos szülői ápolás végett jött — élte 28. évében. Haza jött, hogy szülői karok közt halljon meg. Valóban szív szaggató volt látni az ősz szülők keservét, midőn tört remények felett hullatták könnyeiket. A temetés f. hó 19-én ment végbe. Barátok, ismerősök impozáns menete legyen vigasz a szülők fájdalmira. Eljőttek az elhunyt tisztársai, a kerületi börtön legénysége a koporsót kísérte. Nemes gondolkodásu, tette kész, tehetséges tagját vesztette benne a társadalom. A szülők s rokonok koszorúin kívül gyönyörű babér koszorukat tettek ravatalára a szegedi m. kir. ker. börtön tisztviselői és iskola társai s barátai, kiknek nevében az elhunyt egyik jó barátja Lévy Imre következő szép beszéddel búcsuzott el a megboldogulttól:

Szomoru gyülekezet!

Ismét egygyel fogyott azon nemes, fenkölt keblű ifjak száma, kik az élet nehézt, tövises pályáján a küzdelmet férfiasan megállják.

Igen! azon tiszta jellemű és lángoló

sem vétethetik fel az ilyen sejtes alkat élte munkásságába, mert a növény soha semmiféle szerves alkatot, hanem csakis elemes lényeket és oxidált — könyven oldható — anyagokat képes áthasonítani; sőt a felvett káros vagy fölös anyagokat is mielőbb valamely ártalmatlan helyre, például a kéregbe s a levelek felszínére lerakja, vagy más egyéb utcn-módon az életmunkásság köréből kizárja.

Mi tehát az üszög? mint és hol ered? s miként óvhatni meg a munka drága gyümölcsét és ellentől? olyan kérdések, melyeknek megoldása a gazdaságilag ugyan már évek óta foglalkoztatja, de manapig még mindegyike oldatlan maradt nyilván való jelöl annak, hogy az ut, a melyen megfajtsuk megkísérletetett, — a termény káros voltának okát tudniillik sok mindenféleképpen csak nem az azt elrejtő plánta életében keresvén — téves ut vala.

Kétségtelen ugyan, hogy a szervezeteknek természetszerűtlen rendes működési folyamata sohase magától, hanem mindig egy valamely idegen befolyás következtében szokott megbomlani; ámde az ismeretlen bomlasztási tényező kétségkívül sokkal biztosabban s könnyebben a megbetegült szövetet s megszült korsterménynek mivoltában felismerhető, mintsem ha azt csupán a véletlenség sötétjében találjuk; pedig az üszöggel felterjesztésében ekkoráig valóban csak az utolsó mód követtetett.

A szükség parancsa tehát, hogy a teljesen meddőnek bizonyult eddigi kutatási irányt félbehagyva, az üszöggel megfajtsát immár magának az üszögpornak tulajdonságaiban és az azt termelő plánta életében keresni is megkísértsük.

(Vége köv.)

ifjak egyike vala, kinek eszménye a honszerelm, a becsület és a kötelesség teljesítése volt; ki az igazság ösvényén járkált és a világ vakító csalárd fénye el nem tántorította, ki az élet nehéz és válságos utai, mindig határozott és komoly elszántsággal nézett a sors csapásai elé; nem retenté meg és el nem tántorodott azon iránytól, melyen ő végcélja felé közeledett.

Fájdalom! a kérelmetlen halál megállítja őt pályafutásában, nem engedé, hogy azon sok fáradozás, küzdelem, vágy és égő remény megvalósulást nyerjenek.

Epen midőn a tettek mezejére lépett volna, hogy kifejezést és magasztos formát adjon azon szent lelkesedés és tüznek, mely egész ifjúságát át tiszta keblét hevíté — akkor zárult el örökre előtte a pálya.

Mély bánat és keserv fogja el szívünket midőn az igaz, nemes keblét ily korán megtörni látjuk.

Mert mint katona, mint jóbarát s mint hazafi minden terén a kötelesség, jóindulat és a honszerelm kötelekei fűzték a társadalomhoz, melynek szerény fáradozása volt a végső lehelletig.

Midőn végül befejezném beszédem jelen és távol jó barátim nevében mondok isten hozadékot feledhetlen hű barát!

Ragazkodásunk és szeretetünknek zálogát e koszoruban tesszük le sírodra és a te megdicsőült szellemed fenn az igazak honában látja szívünk mély bánatát és fájdalmát, hogy mi oly igaz, önzetlen barátot, független elvű hazafit vesztettünk el benned, kit, még élünk mindig fájdalom és a legnagyobb tisztelettel emlegetünk meg — s vigaszt a veszteség után abban lelünk, hogy ez közös sorsunk, s midőn e földi harcinos küzdelem véget ér, a mi szellemünk találkozzon a mindenható eltörhetlen örök honába, hol az eltiport igazság, becsület és fáradozások fényes koronája eltérve van!

S önök szomorodott szülők leljenek vigasztalást ily nagy veszteség után abban, hogy kedves, feledhetlen, gyermekök tisztán, becsülettel futá meg rövid pályáját, mely pályafutás másoknak intő és serkentő példaul szolgálhat!

Bulyovcsics Simon Szabadka város volt adópénztárnoka, ki híven és becsülettel szolgálta évek hosszú során törvényhatóságunkat, a napokban hirtelen elhunyt. A legutóbbi tisztújítás megejtése után lépett a méltán kiérdemelt nyugdíj élvezetébe, mivel a telülkerkedett Mamuzsits-párt munkaképessége dacára is megbuktatta. Elhunyt alkalmából a következő gyászjelentés adatott ki: Bulyovcsics Simonné szül. Lagler Julia fájdalomtól megtört szívvel tudatja szeretett férjének Bulyovcsics Simon Szabadka sz. kir. város nyugalmazott adópénztárnokának f. hó 17-én, élte 58-ik, boldog házasságának 24-ik évében rövid szenvedés és az oltári szentség felvétele után történt gyászos kimúltát. Elhunytat kesergik nejein kívül gyermekei: Géza, János, Dezső és Andor, továbbá testvérei: András, Illés és Gergegy — nejeik és gyermekeikkel, egy számos rokonai és jóbarátai. Az engesztelő szt. mise áldozat e hó 19-én d. e. 9 órakor a szt. Teréz egyházban és e hó 20-án d. e. 10 órakor a szt. Ferenc-rendiek templomában fog az Urnak bemutatni. Hűt teteme ugyancsak e hó 19-én d. u. 4 órakor lesz az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezve. Szabadkán, 1886. február 18. Béke lengjen a forrón szeretett férj és feledhetlen apa porai felett!

Értesítés.

Szabadka sz. kir. város törvényhatósága f. évi február 24-én d. e. 9 órakor a „Pest város”-hoz címzett szálloda nagytermében közgyűlést tart.

Tárgyrovat:

1. Ministeri leirat, mely szerint Rajcsics József tulajdonát képező s a bajai temetőhez kisajátított területen fekvő ház megvétele felsőbbileg jóváhagyott.

2. A tanács javaslata a városi kórház és szemkóroda élelmezése iránt elartott árlejtés tárgyában.

3. Futó Mihály kórházi gondnoknak kérvénye a kórház élelmezésének folyó év végéig nála leendő hagyása iránt.

4. A tanács javaslata a palicsi fürdőintézetnél alkalmazott átjárás munkásoknak élelmezési pótlékban leendő részesítése iránt.

5. A szemkórodoi orvos jelentése az ottani udvarosi állás további fentartása iránt.

6. A közoktatási bizottságnak javaslata a helybeli református egyházközség

részére adományozott föld mikénti használat tárgyában.

7. A közigazgatási bizottság átirata, melylyel az 1885. i. k. II. félve vonatkozó jelentését átteszi.

8. Csanádmegye közönségének átirata a mezei munkások nyilvántartása végett alkotandó szabályrendeletnek a képviselőházhoz leendő pártoló felterjesztése tárgyában.

9. Milassin Antal pénztári tisztnek kérvénye 200 frt fizetési előleg tárgyában.

10. Horváth György városi ügyvédnek kérvénye, melyben lakbér címén 100 frtban levont összegnek 30 frtra leendő leszállításáért eszedezik.

S a megezután beérkező s a főjegyzői hivatalban megtehtetők ügydarabok.

Hírek

A vadászok mulatsága. Nincs a vadászoknak szomorubb napja, mint a február 15-ike. E napon kezdődik a holt évad. Tilos a vadászat. ennél leverőbb a vadászokra nem képzelhető. A törvény azonban meg nem tilthatja a vadászoknak, hogy a vadászat eltemetésének napját torral meg ne üljék. Ily kedélyes tor volt f. hó 14-én ifj. Balázs piri István földbírtokos vendégszerető házában f. hó 17-én Szalay László ügyvéd palicsi nyaralójában.

Esküvő. Vojnits hajdu Gábor földbírtokos és városi gazda kedves leányát Paulinát f. hó 17-én d. u. 5 órakor vezette oltárhoz a belvárosi plébánia templomában Kolonits József helybeli mérsáros. Tanúk voltak a völgeny részéről Peticus Márk földbírtokos, a menyasszony részéről Mamuzsits Ágoston ügyvéd. Az esketést a menyasszony szülőinél kedélyes lakoma követte, hol a fent nevezettek kívül jelen voltak: Miodánovits István családjával, Vojnits hajdu Imre, Vojnits hajdu László családjával, Illés Antal nejevel, Vojnits h. Sándor családjával, Antunovits József főorvos, Szigethi József tanácsnok stb. A vig lakoma reggelig tartott. Tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

Kuluncsics Bódo és Mamuzsits Lázár! Ki hitte volna, talán maga Kuluncsics Bódo sem, hogy az Isten sorsát annyira felviszi, miszerint Szabadka város polgármesterének valóságos belső titkos tanácsosává avansziroztassék. Naponta ott van a polgármester hivatalos helyiségében s a bódványon elnyújtózkodva mondja sentenciáit. Különösen kedvet lel, ha tisztviselők jönnek szabadságot kérn. Ilyenkor van elemében. A legnagyobb önhittséggel mondja ki a sentenciát: Megadjuk neki! Mondják, hogy a párt korifeusai közül azért választotta a polgármester tanácsosává Kuluncsics Bódot, mert ez jobban tud a nyelvén beszélni, mint akár Antunovits Máté.

Elmosság. A városi színházunkat a jövő színi éjére is Tóth Béla szinzigazgatónak adta át Tóth Béla itteni működése annyira ismeretes a nagyközönség előtt, hogy nem hisszük, miszerint találkozzék valaki, aki a tanács ezen eljárását másként mint a felháborodás hangjával karakterizálja. Mi hihetetlenek tartottuk, hogy a tanács a közönség érdeke ellen ily merényletet kövesse el. Kerestük az okát, mit lapunk egyik barátja így fejtett meg: Tóth Béla élelmesebb és körültekintőbb volt, mint a másik folyamodó Gerőffy Andor szinzigazgató. Gerőffy ajánló levelét házában koszorús költőjétől Jókai Mórtól hozta, Tóth Béla Starcsevits Dávid átalajlaltatta magát Mamuzsits polgármesternek. Igaza lehet!

Sztocek Karoly és Mamuzsits Lázár.

Meglepetéssel olvassa a közönség e két nevet egymás mellett a „Szabadság” hasábjain. Jó barátok voltak s lapunk legnagyobb ellenségei, s ime egymás mellett mily szépen megférnek lapunk hasábjain. De nem így az életben. Sztocek is a legnagyobb indignációval fogadta a városi tanács ama elárását, hogy Gerőfft mellözve a színházat Tóth Bélának adta ki a jövő színi éjére is. A felháborodás hangjával szolt nyilvános helyen a polgármester eljárásáról. Nem tartózkodott kimondani, hogy ez vastag sértés Jókaira, ki Gerőfft a polgármesternek ajánlotta. A polgármester rosz néven vette régi barátjától, hogy véleményének nyilvánosan kifejezést adott; de mint polgármester már komolyan is megharagudott és Sztoceket másnapra ad „audiendum” czítalta, sőt hogy elene adatokat gyűjtson f. hó 18-án Tésics Zákó járásbírósi hivatalnokot hivatalos helyiségében felkereste és felszóltotta, miszerint mondja meg, hogy Sztocek nyilvánosan mit beszélt róla. Nem tudjuk, hogy a polgármester mily eredménnyel járt el. De már engedelmet kérünk, az ily tettet karakterizálni nem lehet. Ha a város feje ennyire meg

tud feledkezni magáról, annak a hivatali kötelességről és a hivatal méltóságáról fogalma nem lehet. Ajánljuk a főispán figyelmébe.

Táncfűzök. Vettük a következő meghívót: „A f. évi február 24-én a „Pest” szálloda nagytermében rendezendő *zárkörű* táncfűzökére tisztelettel meghívja önt a rendezőség.” — A rendezőség — a mint értesülünk: Dr. Milkó Izidor, Dr. Sziklai Soma, Dr. Dembicz Lajos, Dr. Dominus Simon, Blau Géza, Polgár Izsó, Bauer Adolf, Werber Károly, Pollák József és Berger Sándor urakból áll. Ez a névsor egy kevéssé gondolkodásba ejtheti az olvasót.

A helybeli szállodai, kávéházi és kocsmai személyzet számára f. hó 24-én szerdán a „Hungaria” szálloda nagytermében táncvígálmom tartatik. Belépti jegy előre váltva 80 kr. Este a pénztárnál 1 frt. Kezdeté 7 órakor. Belépti jegyek csakis a meghívó előmutatása mellett adatnak ki.

Gyermekbál. Glück Emil helybeli tánczmester kis tanítványival fényesen sikerült gyermekbált rendezett f. hó 17-én a „Hungaria” szálloda díszes termében. A kicsinyek sikerült bemutatóját a felnőttek táncmulatsága követte. A táncban következő hölgyek vettek részt: Varga Jolán és Etel, Biró Ilona, Jankovits Etelka, Vojnits hajdu nővérek, Birkás Szucsics Adrián, Jakobcsits Lujza, Bóbcics Mariska, bajsai Vojnits Margit, Ötömösi Magyar Györgyné, Mamuzsits Lázárné, stb. A kedélyes multság reggelig tartott.

Halálozas. Dékics József városi fogalmazó f. hó 15-én elhalt. Temetése f. hó 16-án ment végbe. Nyugodjék bé kével.

Pálinka monopoliom monarchiánkban. Terjed a monopoliom-vész, mint a phylloxera. A múlt héten az osztrák Reichsrath „német szabadelvű” képviselői is indítványozták a pálinka monopoliom behozatalát monarchiánkban. Ez az indítvány egyáltalában nem meglepő; csodáljuk, hogy a magyar országgyűlés meg nem előzte őket.

Közönség köréből.*

(Polgármesteri basázkodás.)

Mamuzsits Lázár polgármester botrányt botrányra csinál. Nem hogy nyugtot még a halottaknak sem! A f. hó 19-én eltemetett Bulyovcsics Simon és Szekenderovits Márton családjai sírboltjukat nem a kortes szerep jutalmául kinevezett új temető csész, hanem a volt temető csész által bontatták fel. Neszt vette ennek Mamuzsits polgármester s fegyveres rendőrökkel betiltatta Rigónak a sírboltok felnyitását. Mi ugy tudjuk, hogy a sírboltok egyes családok privat tulajdonát képezik, s ahhoz semmi köze sem a polgármesternek, sem a főkapitánynak. És hogy azokat a tulajdonosok kivél gondoztatták vagy azok felnyitásánál kit alkalmaztak nem hozzájuk tartozik. Ha valakinek nincs bizalma az új temetőcsészhez, jogában áll nyitattni sírját bárkivel is.

A polgármesternek nincs jogában a privat tulajdonat korlátozni! Annál kevésbé van jogában a halottak iránti kegyeletet ily durva módon megsérteni. Szomoru állapot, ha egy polgármester vakmerőségében ennyire megy. Nyilvánosságra hoztuk e skandalumot, mert hisszük, hogy fog találkozni városi képviselő, ki a közgyűlésen a halottak iránti kegyelet megsértése és a bántalmazott családok nevében tettét számon kéri.

Több városi polgár.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy német élczlapban láttam évekkel ezelőtt egy „vándorló legényt” lerajzolva. Furcsa egy alak volt biz az-mintha most látnám, a ki csak megnéz, te, mindenki nevetet rajta. Haja kócos, fésületlen, bajusza, szakála torzonborz, orrán több fiókorocská kinöve, fején egy beütött, százféléen görbült czilinder, ruhája merő rongy és folt, jobb kezében egy gorscos bot, balkezének mutató ujját — mintha valami tündöknék — az orra hegyéhez illesztette. Alája ez volt írva: „Nekem egykor a tanítómat azt mondotta, hogy e földön évenkiut rendszeren épen annyi bor terem, hogy minden egyes emberre naponta két icze jut. — Már most azt szeretném tudni, kicsoda az, a ki az én két iczemet, de mindennap elissza az orrom elől? Majd besóznék én annak!”

Ez a furcsa alak és monológia, a mit télen nem egyszer, hanem 10 eset közül legalább is 7—8-szor eszembe jutott, midőn az alföldi vasuton kellett

* E rovat alattiak díjmentesen közölhetek.

